

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

RÅDET

En EU-ramme for de nationale strategier for Romaernes ⁽¹⁾ integration ⁽²⁾ frem til 2020

Rådets konklusioner

(2011/C 258/04)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM

1. at Den Europæiske Union bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal, som det fremgår af artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og især af artikel 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder
2. det forhold, at bekæmpelse af social udstødelse, forskelsbehandling og ulighed er et udtrykkeligt tilsagn fra Den Europæiske Union som fastsat i bl.a. artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union samt i artikel 9 og 10 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
3. at artikel 19 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde udtrykkeligt giver Rådet beføjelse til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering; Rådet udøvede disse beføjelser i forbindelse med vedtagelsen af direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse
4. formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møder (december 2007 ⁽³⁾ og juni 2008 ⁽⁴⁾), Rådets konklusioner om romaernes integration (december 2008 ⁽⁵⁾), Rådets konklusioner om integration af romaer og de fælles grundlæggende principper for romaernes integration, der er knyttet hertil (juni 2009 ⁽⁶⁾), Rådets konklusioner om fremme af romaernes integration (juni 2010 ⁽⁷⁾), Det Europæiske Råds konklusioner om vedtagelse af Europa 2020-strategien (juni 2010) ⁽⁸⁾ og Rådets konklusioner om den femte rapport om økonomisk, social og territorial samhørighed (februar 2011) ⁽⁹⁾
5. Europa-Parlamentets beslutninger om romakvindens situation i EU (juni 2006), om romaernes sociale situation og forbedring af deres adgang til arbejdsmarkedet i EU (marts 2009), om situationen for romaerne i Europa (september 2010) og om EU's strategi for integration af romaerne (marts 2011)
6. Kommissionens meddelelse om social og økonomisk integration af romaer i Europa ⁽¹⁰⁾ og det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Roma in Europe: The Implementation of European Union Instruments and Policies for Roma Inclusion — Progress Report« ⁽¹¹⁾
7. de europæiske romatopmøder, der fandt sted den 16. september 2008 i Bruxelles og den 8. april 2010 i Córdoba
8. udtalelsen fra Regionsudvalget om social og økonomisk integration af romaerne i Europa (december 2010)
9. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 437/2010 af 19. maj 2010 om ændring af forordning

⁽¹⁾ Udtrykket »roma« anvendes i overensstemmelse med definitionen i Kommissionens meddelelse (8727/11, fodnote 1).

⁽²⁾ I disse rådskonklusioner vedrører både »integration« og »inklusion« foranstaltninger til forbedring af situationen for romaer, der bor i medlemsstaternes område.

⁽³⁾ 16616/1/07 REV 1.

⁽⁴⁾ 11018/1/08 REV 1.

⁽⁵⁾ 15976/1/08 REV 1.

⁽⁶⁾ 10394/09 + COR 1.

⁽⁷⁾ 10058/10 + COR 1.

⁽⁸⁾ EUCO 13/1/10 REV 1.

⁽⁹⁾ 6738/11.

⁽¹⁰⁾ 8439/10.

⁽¹¹⁾ 8439/10 ADD 1.

(EF) nr. 1080/2006 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, for så vidt angår støtteberettigelse for boligtiltag for marginaliserede befolkningsgrupper⁽¹²⁾,

UNDERSTREGER FØLGENDE:

10. På trods af bestræbelserne på nationalt, europæisk og internationalt plan for at fremme romaernes integration oplever mange romaer stadig dyb fattigdom, dybtgående social udstødelse, hindringer for at nyde godt af de grundlæggende rettigheder, forskelsbehandling, der ofte betyder begrænset adgang til kvalitetsuddannelse, -job og -tjenester, lave indkomstniveauer, andenrangs boligforhold, dårlig sundhedstilstand og lavere forventet levetid. Denne situation påvirker ikke kun romaerne, men har også økonomiske omkostninger for samfundet som helhed, bl.a. i form af spild af menneskelig kapital og produktivitetstab.
11. Romabefolkningens størrelse og dens sociale og økonomiske situation er forskellig i de enkelte medlemsstater; derfor bør de nationale strategier for integration af romaer tilpasses de særlige forhold og behov på stedet, bl.a. ved at vedtage eller fortsætte med at følge politikker, som vedrører marginaliserede og dårligt stillede grupper såsom romaer i en bredere sammenhæng.
12. Romaernes egne aktive inddragelse og deltagelse er afgørende for en forbedring af deres levevilkår og for fremme af deres integration.
13. Beskyttelsen af grundlæggende rettigheder, navnlig ved at bekæmpe forskelsbehandling og adskillelse i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning og medlemsstaternes internationale forpligtelser, er afgørende for, at situationen for marginaliserede samfund, bl.a. romaerne, kan forbedres.
14. En forbedring af romaernes situation er ikke kun en akut social prioritet, men kan også styrke den økonomiske vækst på lang sigt; vellykkede integrationspolitikker vil bidrage til medlemsstaternes indsats for at nå målene for Europa 2020-strategien, navnlig de overordnede mål inden for beskæftigelse, uddannelse og social inklusion.
15. Medlemsstaterne har hovedansvaret for udformningen og gennemførelsen af politikker, der tager sigte på at fremme social og økonomisk integration af romaer, og tiltag på EU-plan bør tage hensyn til de forskellige nationale forhold og respektere nærhedsprincippet. Fremme af romaernes integration er desuden en fælles opgave og i medlemsstaternes og EU's fælles interesse, og samarbejde på EU-plan medfører en betydelig merværdi, idet det forbedrer konkurrenceevnen, produktiviteten og den økonomiske vækst samt den sociale samhørighed.
16. De socioøkonomiske aspekter og territoriale aspekter bør, hvor det er relevant, tjene som det vigtigste grundlag for

udformningen af politikker for romaernes integration på nøgleområder som uddannelse, beskæftigelse, boligforhold og sundhedsydelse i overensstemmelse med det fælles grundlæggende princip om »eksplicit, men ikke eksklusiv måltretning«⁽¹³⁾ og i overensstemmelse med et menneskerettighedsperspektiv. Der kan også træffes specifikke foranstaltninger, der har til formål at forebygge eller opveje ulemper knyttet til etnisk oprindelse.

17. Der skal lægges særlig vægt på romakvindes og -pigens interesser og vanskeligheder, da de kan blive udsat for flere forskellige former for diskrimination, og der skal således anlægges et ligestillingsperspektiv i alle politikker og foranstaltninger til fremme af romaernes integration.
18. Der er et akut behov for at bremse, at fattigdom og social udstødelse går i arv fra generation til generation; med henblik herpå skal romabørns situation forbedres fra den tidligst mulige alder for at give dem mulighed for at udnytte deres potentiale. Uddannelse med særlig fokus på kønspektivet og tæt samarbejde med familier spiller en afgørende rolle i denne forbindelse;

UDTRYKKER TILFREDSHED MED

19. Kommissionens meddelelse om en EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020⁽¹⁴⁾, hvori medlemsstaterne opfordres til at vedtage eller yderligere udvikle en bred strategi for romaernes integration og tilskyndes til at fastsætte realistiske nationale mål inden for uddannelse, beskæftigelse, sundhedsydelse og boligforhold samt indføre en kontrolmekanisme og gøre eksisterende EU-midler mere tilgængelige for projekter, der tager sigte på integration af romaerne, i overensstemmelse med størrelsen af og den sociale og økonomiske situation for den romabefolkning, der bor i deres område, og under hensyntagen til de forskellige nationale forhold;

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL

20. at forbedre den sociale og økonomiske situation for romaerne ved at anvende mainstreaming inden for uddannelse, beskæftigelse, boligforhold og sundhedsydelse i relevant omfang under hensyntagen til de fælles grundlæggende principper for romaernes integration og ved at sikre lige adgang til kvalitetstjenester og anvende en integreret tilgang til disse politikker og gøre bedst mulig brug af de til rådighed værende midler og ressourcer
21. at fastsætte eller fortsætte med at arbejde hen imod deres mål i overensstemmelse med deres politikker inden for uddannelse, beskæftigelse, sundhedsydelse og boligforhold med henblik på at lukke gabet mellem marginaliserede romasamfund og den øvrige befolkning. Der bør lægges særlig vægt på at sikre lige adgang i praksis. Målene kunne fokusere på følgende prioriterede områder med særlig vægt på kønsdimensionen:

⁽¹²⁾ EUT L 132 af 29.5.2010, s. 1.

⁽¹³⁾ Fælles grundlæggende princip 2.

⁽¹⁴⁾ 8727/11.

- a) adgang til kvalitetsuddannelse, herunder undervisning og pasning af små børn, såvel som uddannelse på primær- og sekundærtrinnet og højere uddannelse, med særlig vægt på fjernelse af eventuel adskillelse i skolen, forebyggelse af tidligt skolefravald og sikring af en vellykket overgang fra skole til beskæftigelse
- b) adgang til beskæftigelse, med særlig vægt på lige adgang til arbejdsmarkedet, og aktive arbejdsmarkedspolitikker, arbejdsmarkedsprogrammer, voksenuddannelse og erhvervsuddannelse og støtte til selvstændig virksomhed
- c) adgang til sundhedsvæsenet, med særlig vægt på sundhedsydelser af høj kvalitet, herunder forebyggende sundhedsydelser og sundhedsuddannelse, og
- d) adgang til boliger, med særlig vægt på sociale boliger og behovet for at modvirke boligsegregation, og fuld udnyttelse af den finansiering, der for nylig er stillet til rådighed fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling⁽¹⁵⁾
22. at udarbejde, ajourføre eller udvikle deres nationale strategier for romaernes integration eller integrerede politikforanstaltninger inden for deres bredere politikker for social inklusion med henblik på at forbedre romaernes situation inden udgangen af 2011 under hensyntagen til deres særlige forhold og at overveje behovet for at fremme romaernes sociale og økonomiske integration, når de udformer, gennemfører og overvåger deres nationale reformprogrammer inden for rammerne af Europa 2020-strategien
23. på passende måde at overvåge og evaluere virkningen af strategierne for romaernes integration eller de integrerede foranstaltninger, jf. punkt 22
24. i relevant omfang at sikre, at EU-midler, der er til rådighed, bruges i overensstemmelse med nationale, regionale og lokale integrationspolitikker for romaer
25. at identificere og gennemføre de nødvendige foranstaltninger til at forbedre adgangen til og sikre den effektive udnyttelse af EU-midler til social og økonomisk integration af romaerne, herunder f.eks. ændring af de operationelle programmer, større brug af teknisk bistand og forbedring af finansieringens forudsigelighed ved at forlænge projekternes varighed og maksimere udnyttelsesgraden
26. at bekæmpe adskillelse i alle politikker og undgå ny adskillelse for således at løse dette problem på lang sigt
27. at udpege et nationalt kontaktpunkt eller anvende et allerede eksisterende organ for at sikre effektiv overvågning af strategierne for romaernes integration eller de integrerede foranstaltninger, jf. punkt 22, og fremme udvekslingen af god praksis og drøftelser om evidensbaserede fremgangsmåder inden for integrationspolitikkerne for romaer
28. at fremme aktiv inddragelse af romacivilsamfundet og alle andre interessenter, herunder regionalt og lokalt, i politikkerne til fremme af romaernes integration;
- OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL
29. at fortsætte arbejdet i roma-taskforcen for at medtage romaernes integration i EU-politikkerne og vurdere EU-midlernes rolle i indsatsen for at fremme romaernes integration i EU, tillige i forbindelse med udvidelsespolitikken, og derved også fremme udvekslingen af bedste praksis og bidrage til drøftelserne om fremtiden for EU's finansielle instrumenter og en mere effektiv brug heraf
30. nøje at overvåge gennemførelsen af Rådets direktiv 2000/43/EF, som er et virkningsfuldt instrument til bekæmpelse af forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse
31. på passende måde at vurdere resultaterne af medlemsstaternes integrationspolitikker for romaer i overensstemmelse med deres respektive tilgange og inden for de eksisterende koordinationsmekanismer såsom den åbne koordinationsmetode;
- OPFORDRER KOMMISSIONEN OG MEDLEMSSTATERNE TIL i tæt samarbejde og i overensstemmelse med deres respektive beføjelser
32. at overveje at integrere bekæmpelsen af adskillelse og ekstrem fattigdom samt fremme af lige muligheder for marginaliserede samfund, herunder romaerne, på alle relevante politikområder, bl.a. i forbindelse med EU-midler, og på grundlag af klare kriterier, som kan verificeres
33. at sikre, at de forskellige EU-midler, der er til rådighed, arbejder sammen på en mere integreret og fleksibel måde i fremtiden og giver en passende ramme for integrerede og langfristede foranstaltninger til fremme af romaernes integration
34. at forbedre gennemførelsen og styrke effektiviteten af EU-midler, der anvendes til fordel for marginaliserede og dårligt stillede grupper, herunder romaerne, navnlig gennem vurdering af resultaterne
35. i givet fald at identificere de vigtigste socioøkonomiske faktorer, der karakteriserer den territoriale koncentration af marginaliserede og dårligt stillede grupper, herunder romaerne, for at kortlægge disse territorier og anvende relevante politikker med henblik på at forbedre situationen
36. at fremme samarbejdet mellem relevante interessenter for at lette udvekslingen af bedste praksis og gensidig læring for så vidt angår evidensbaserede politikker og vellykkede metoder, herunder ved at udvide og forbedre eksisterende netværk og initiativer såsom EU's romanetværk og Kommissionens højniveauarrangementer

⁽¹⁵⁾ Se fodnote 12.

37. at styrke den rolle, som den europæiske platform for romaintegration spiller, og derved intensivere udvekslingen af god praksis og drøftelserne om de nationale politikker mellem medlemsstaterne og samarbejdet med civilsamfundet, at styrke Kommissionens rolle i forberedelsen og driften af platformen samt i arbejdet med at sikre dens kontinuitet og at sikre, at dens resultater anvendes i politikudformningen på både EU-plan og nationalt plan
38. at trække på erfaringerne fra internationale organisationer såsom Europarådet⁽¹⁶⁾ og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa såvel som internationale initiativer såsom tiåret for romaintegration 2005-2015
39. at fremme romaernes sociale og økonomiske integration ved at garantere deres lovfæstede rettigheder, især dem for romaer, der er ofre for menneskehandel, ved at styrke bekæmpelsen af menneskehandel gennem fuld anvendelse af de instrumenter, der står til rådighed på EU-plan, bl.a. det nyligt vedtagne direktiv 2011/36/EU⁽¹⁷⁾
40. at fremme positive ændringer i holdningerne til romaer ved at øge offentlighedens opmærksomhed på romaernes kultur og identitet og bekæmpe stereotyper, fremmedhad og racisme
41. at fremme myndiggørelse, aktiv inddragelse og nødvendig deltagelse af romaerne selv på alle niveauer af politikudviklingen, beslutningstagningen og gennemførelsen af foranstaltninger, herunder ved at øge bevidstheden om deres rettigheder og pligter, samt øge roma-ngo'ers kapacitet og tilskynde til en bedre inddragelse af civilsamfundet og alle andre interessenter.

⁽¹⁶⁾ Se navnlig Strasbourgklæringen om romaerne: <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1691607&Site=CM>

⁽¹⁷⁾ EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1.